

קופה

הקרב על הכיס

שתי מעלות גדולות לטלבויה האמריקאית על הקולנוע: (א) אין הצופה חייב להטריח עצמו מכורסתו. (ב) היא אינה עולה לו במאומה (פרט לתשלום הראשוני, עבור ה"מקלט"). כנגד אלה השתדלה הוליווד למצוא כוחות משיכה חזקים שיוציאו את האנדרה מכורסתו, יכריחו אותו להוציא את הכסף מכיסו.

אם כי — עד כמה שהדבר נוגע לארצות הברית — הדבר אינו עולה בידה בהצלחה רבה, אין להכחיש שהיא משתדלת, הן בשטח הטכני, הן במציאת שחקנים בעלי-כוח מגנטי שאפשר לראותם אך ורק על בד הכסף, אינם מופיעים בפני מצלמת הטלבויה. ביום של כוכבים אלה נמצא גורל הקופה.

כל חברת סרטים משתדלת, על כן, לגלות מספר גדול ככל האפשר של פנים חדשות שאפשר למכורם לצבור. אולם זוהי משימה לא קלה ביותר ורק לעתים רחוקות מצליח אולפן להפוך נערה או צעיר, שהם לרוב מועטי כשרון משחקי, לשם מפורסם. כוכב כזה הוא מארילין מונרו המצטיינת בגוף נאה, כמעט בשום דבר (כולל בגדים) מחוץ לזה. שניה היא דבי ריינולדס.

רק לא בטלבויה. שתי השחקניות הללו זכו בשבוע שעבר בפרסים שניתנו מטעם האנשים החבים להם תודה מקרב ה"קופה": האיגוד האמריקאי של בעלי בתי

מושכת-קופה דבי ריינולדס
בכורה אֵי־אפֶּשֶׁר

הקולנוע. הפרסים: מדליות זהב בצרף תעודות על גבי קלף, שציינו את השתתפותם בגינתו שתדמו את התרומה הגדולה ביותר לקופה.

בניגוד למארילין מונרו, שהביגורפיה שלה כוללת פרסים אכזזיים רבים (דרך משל: ילדות בביתיותומים, נשואים למלח פשוט בגיל שבו רוב הילדות עונות לובשות גרביים קצרות, עבודה כדוגמנית ערומה), דרכה של דבי ריינולדס אל התהלה דומה, בחלקה הראשון על כל פנים, לזו של נערות אמריקאיות רבות מאד ורגילות מאד.

בבית־הספר נסתה, ללא הצלחה, לקבל תפקידים בהצגות החוג הדרמטי, הסתפקה בעבודה בצוות הטכני. אולם היא השתתפה בתדירות בבית־הספר (בה תקעה בחצוצרה), היתה מנצחת התזמורת בתהלוכות ובמגשרי כדור רגל. לאחר שנרשמה להשתתף בתחרות גילוי כשרונות, בה חקתה את בטי האטון, הוחתמה על חוזה על ידי בא כוח חברת ווארנר. באולפן על ידי הצעה תפקידים של מה בכך, אחר עברה למטרה, הפכה תוך זמן קצר —

הודות לטפול אינטסיבי של מחלקת הפרסום של האולפן — לכוכב בעל שם.

אף על פי שעל הבד לא הראתה יותר כשרון מאשר היו יכולות להראות אלפי בחורות אמריקאיות אחרות, אלו נתנה להן ההודמנות, נחוזה דבי ריינולדס במשהו מיוחד: מזל טוב. דוקא אותה, לא את האחרות, בחרו לשמש מגנט קופתי.

האירוניה היא, שהנערה שנבחרה ללחום בטלבויה, קבלה עתה הצעה רצינית מאד להופיע בסידרה ארוכה של תכניות על גבי מסך הזכוכית. תגובת האולפן: לא החלטתי.

סרטינו

"כולנו רוצחים"

אגדה (משפט צדק) קיאט הוא במאי סרטים שהיה עורך דין. במדה מסוימת הוא איפוא חובב, אבל חובב המעמית, כדרך חובבים רבים אחרים, את המקצועיים בצל אפל ושחור. הוכחה: סרטו הגדול כווננו רוצחים, בו הוא מטיף לבטול עונש המוות. כעורך דין, הרגיל בפניות אל חבר מושבעים, הוא יודע שהגישה הפשטנית הישירה אינה תמיד הטובה ביותר. הוא הולך בדרך ארוכה יותר, אך גם יותר בטוחה. הוא מ"גולל פרשות שונות מראשיתן, מראה כיצד רצח מתועב שביצע בחור צעיר (מולודג'י) היה בלתי נמנע, עקב המסיבות השונות. אתר הוא מציג את דרישתו: להמנע מרצח, אפילו רצח של פושע, לתת לרוצח אפשרות למצוא את עצמו.

טענותיו של קיאט הן פשוטות ומתקבלות על הדעת: לעולם אין לדעת, במקרים רבים, אם הנידון למוות אמנם בצע את המעשה ש"בגללו הוא מוצא להורג. במקרים אחרים אמנם בצע האיש פושע, אבל עשה זאת כיון שלא קבל כל חינוך אחר. במקרה כזה החבר"ה היא האשמה, טוען קיאט.

לא פחות מהוגו, אולם הסרט אינו מוגש כטענה משפטית־אנושית יבשה; הוא מזכיר רומן מסועף ועתיר מאורעות. החל מתקופת המלחמה והמחרת בצרפת, בה נה"שבו רוצחים כה רבים לגבורי מולדת (זו או אחרת) ועד לזמן השלום בו החליטה, הכל שהם רוצחים מסוכנים, אחרי הכל. גם הדמויות בכווננו רוצחים מפורטות ב"אותה יד בטוחה ועין מיטיבה־ראות כמו ב"משפט צדק. קיאט גם השתמש בסרט זה בחלק ניכר של השחקנים שהופיעו בסרט ה"קודם שלו.

מבחינה אמנותית מזכיר הסרט החשוב הזה את יצירתו של ויקטור הוגו ימינו האחרונים של נידון למוות. אם אפשר בכלל להשוות סרט לספור, מותר לקבוע כי יצירתו של ה"סרטי אינה נופלת במאומה מיצירתו של המשורר והסופר הגדול.

"האדם השלישי"

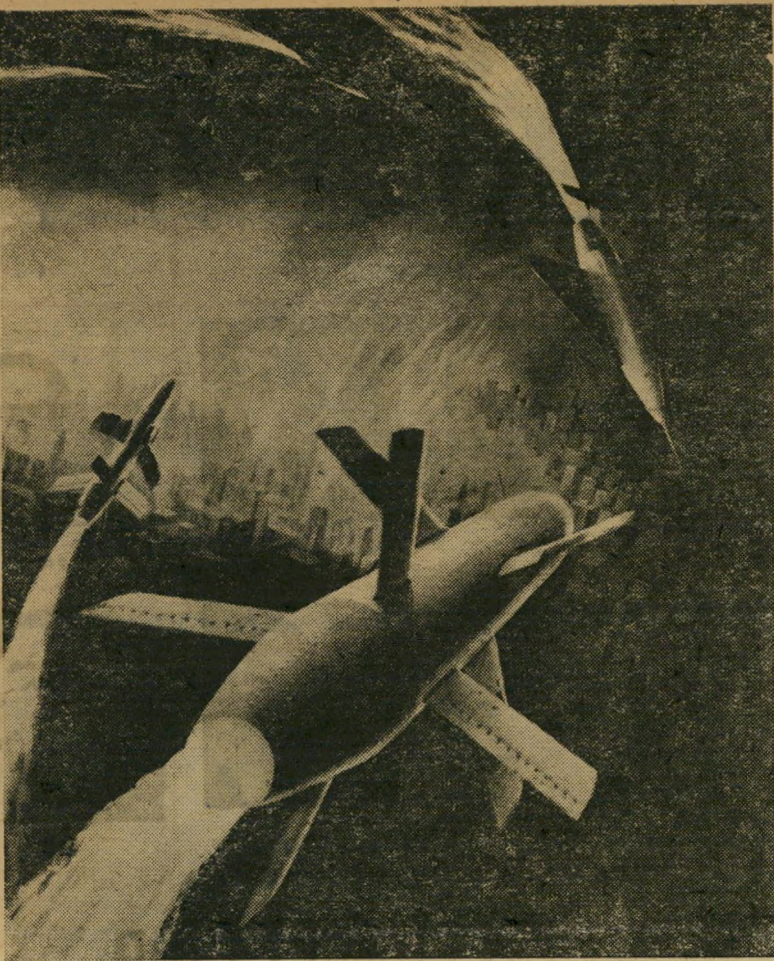
האדם השלישי הוא סרט מעורר מחשבות, גם בגלל תוכנו ודמויותיו, גם בגלל ה"טכניקה שלו. עתה, קרוב לשלוש שנים לאחר שהוצג בארץ, הוא איננו פחות מדדהים, מרתק ומשעשע מאשר היה אז. יש יסוד לחשוב שגם בעוד עשרות שנים ישאר אחד הסרטים האופייניים לתקופה.

חק חשוב מן האופי של הסרט יש לזקוף לזכותו (או לחובתו) של גראהם גרין, הסופר האנגלי. גרין, כתב מספר של רומנים בעלי אופי בלשי כלפי חוץ, אבל שהיו למעשה חיטוטים הנפש של גבוריו, ר"ר במ אנשים חולי נפש. כקתול אדוק מבקש גרין את ההצלה ואת הטוב דווקא במקומות הסחי והחומה. למשל, כמו באדם השלישי: העולם התחתון של וינה מיד לאחר הכבוש.

קתרונם של האראש. עלילתו של הרין היא פשוטה למדי: הרי לייס, (אורסון חלס) מבוקש על ידי יריד אמריקאי (ג'וזף קוטן), וגם על ידי המשטרה, החושדת כי לא נהרג, כמו שסברו תחילה, אלא מסתתר בעיר. מנהל עסקים אפלים ביותר, בסופו של הספור רודף קוטן אחרי חלס בתוך רשת הביוב של העיר, בתמונה המזכירה את החלק האחרון של עלובי החיים, הורג אותו. הנגלים.

העולם השלישי

הנה"ר
כולנו רוצחים
חשמלית הקרויה תשוקה
האדם השלישי

קדיעים מודרכים במחממת המחר, התרשמותו של צייר בריטי וודקה, קאביאר ונשק מהפכני אחר

מכר העולם

רצת גורלות של מליונים מתנועת־יד ובהגה פה.

הדיפלומטים המקצועיים, שהתנגדו תמיד לסיועים פרטיים אלה, טענו במרידות שעל כוס וודקה וקופסת קאביאר קל להעביר מיד ליד מדינה בת 50 מיליון תושבים, ושכחוצאה מכמה טיולים מסוג זה הגיעו הרוסים עד לנהר אלבה בלב גרמניה.

מטרת הפגישה של חייני ואייק: נסיון ה"אגלי לשכנע את האמריקאי שכדאי לו להי"מנע מלשקוע בבזק האסיאתי, שעליו להקי"דש במקום זה חשומת הלב (והכסף) לשלג האירופי. מטרה שניה: למכור לחבר שמעבר לים את הרציון שכאדי להפגש אישית עם החבר שמעבר לשפלת אירופה.

האמריקאים אינם מתלהבים כלל מרציון זה. סבורים הם: בימי המלחמה, כשכולנו היינו נדיים, לא הביאו פגישת הגדולים שום טובה. סטאלין סידר את כולנו. עכשיו, כש"שורת מלחמה בין המזרח והמערב, מה ה"טעם בפגישה? מה ידובר בה שאי אפשר להביע אותו בשיתה בין שגריר לשגריר? **קדיעים דמען המחר.** בכלל כוונתם האמריקאים על חייני ידידם. כששלטה בבר"י טניה משלת הלייבור, חששו כי יגבר בה הרצון להקטין את קצב ההזדנינות. אננירן בוואן, הילד־הרע של הלייבור, דרש זאת בפה מלא. למרבה המזל נכשל הלייבור בבחירות, ובמקומו בא וינסטון צ'רצ'יל, איש המלחמה הוותיק.

מה עשה צ'רצ'יל? הלך והקטין את קצב ההזדנינות, בדיוק כמו שרצה בוואן. אולם צ'רצ'יל רק חיך, חיוך של אדם עליון. רמו הוא: כל סוגי הנשק המיוצרים כיום ייצור המוני יהיו מיושנים כליל בעוד שנתיים־שלוש. המפציץ ומטוסי־הסילון לא יוכלו לעמוד כנגד הקליעים המודרניים, שיי"רו לקראתו מן האדמה, ירכבו על קרני ראדר ויפגעו במטרתם מבלי כל אפשרות של טעות. אם כן, לשם מה לייצר מטוסים?

תוכניתו של צ'רצ'יל: למעט בייצור נשק משך שנה שנתיים, לפתח תוך תקופה זו את הנשק המהפכני של המחר. אם תפרוץ מל"חמה תוך שנתיים אלה, ממילא לא יספיק ה"נשק הבריטי לעצור את הרוסים. ואם לא תפרוץ מלחמה עד אז, כפי שמקוה צ'רצ'יל, יוכל הנשק המהפכני החדש לעצור בשעת הצורך את צבאות הענק שהיו מציודים ב"נשק מיוחד.

כל זה הגיוני מאד. אולם, טוענים האמריקאים בחיוך מר, גם קצת יותר מדי גזל־בריטניה הענייה.

בריטניה

הגיוני מאד, נוח מאד

באחד הימים, לפני ארבעים שנה, ביקר מדינאי צעיר בשם וינסטון צ'רצ'יל בעיר הבראה אשר על שפת הים בבריטניה. בצאתו מבית המלון חבש בטעות מגבעת של אורח אחר, שהיתה קטנה עליו. מאז, משך שנים רבות, ציירו הקריקטוריסטים את וינסטון צ'רצ'יל הנוש מגבעת זעירה.

במרצות השנים הפך צ'רצ'יל עצמו למעין מגבעת על ראשה של בריטניה, הבהולה המודקנת ששלטה בימי נעוריה על האוקיינוס. ככל שבריטניה מצטמקת יותר, נעשית מגבעת זו גדולה יותר מכפי מידת ראשה.

דמדומי האלים. בחורשים האחרונים נפוצו במידה גוברת והולכת שמועות כי המגבעת מתכוונת לחזור לקולב, לעת זקנה. וינסטון הזקן חושב כנראה ברצינות לפרוש מן החיים הפוליטיים. הוא חרש למחצה, דבר המקשה עליו את הישיבה בפרלמנט, ושוב אין לו סבלנות לטפל בפוליטיקאים צעירים, הנופלים ממנו בהכמת־חיים, והנראים לו בגים עלובים לבני דורו. מלבד יוסף סטאלין, נעלמו מן הבמה כל גדולי העולם בני גילו, ודמויות צעירות שיכלו להיות בגיו, מסוגם של אייזנהאור ומלנקוב, מחייכים מעמודי העתונות המצויירים. לא, אין הזמנים יפים לוינסטון.

כמו בדמדומי האלים אשר באגדה, יש צורך בברקים ורעמים כדי לסמן את ירידת האיש מן הבמה הפוליטית ועליתו לעמוד השיש של ההיסטוריה. כל התפאורה כבר הוכנה: יורש־העצר היפהפה, אנתוני אידן, הוצג בפני קהל הצופים, חותן עם קרובתו הצעירה של וינסטון, התמונה האחרונה, לפני ירידת ה"מסך, תהיה טכס ההכתרה של המלכה הצעירה והכמעט־יפה, ואז, ברעם התותחים ול"קול סרטור התופים, יעלה וינסטון אל ה"עננים.

גורל עז כום. אולם בינתיים עוד שופע וינסטון צ'רצ'יל חיים. השבוע הפנה את פעמיו אל היבשת האמריקאית, מולדת אמו, להיפגש אישית עם הבחור הצעיר שבא אליו פגע כנגד־טירון צנוע, הפך עתה לגישה ה"מעצמה הגדולה בעולם.

פגישות אישיות מסוג זה הפכו כמעט שגר עון פרטי של צ'רצ'יל, אשר רם של סופר וצייר זורם בעודקו. יש משהו אומנותי בפגישה של על־אנשים מסביב לשולחן, פגישה הח"ר